

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan popoldne.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/1. — Telefon 213.
Upravišтво: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisemen vpis pri prijavi naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Ne pretiravajte.

Soboten žalosten dogodek pred pošto je hotelo naše strankarsko časopisje temeljito izrabi. Ker pa dogodek sam za to ni nudil dovolj materiala, so si naši listi pomagali s tem, da so si potreben material izmislili sami.

Kot prvi je nastopil v tem oziru »Slovenski Narod«, ki je poročal v ponedeljek začuden Ljubljani o razsežni komunistični zaroti, ki da je hotela streljati po ljubljanskih ulicah meščane kot zajce. Neverjetno je, kako divno fantazijo je v tem pogledu razvil stari kavi »Slovenski Narod«. Cele čete boljševističnih udarnikov je videl že »Slovenski Narod«, kako naskakujejo Ljubljano in more mirne meščane.

Pa senzacija se »Slovenskemu Narodu« ni obnesla in počasi je prišla resnica na dan in »Slovenski Narod« je moral po vrsti zanikati svoje vesti. Kljub temu pa »Slovenski Narod« še vedno ni zakopal svoje izmišljotine popolnoma in še vedno bi hotel kovati iz sobotnega dogodka političen kapital.

In nič boljši od »Slovenskega Naroda« ni »Slovenec«. Tudi on je hotel izkoristiti kri padlega v svoje politične namene, tudi on si je izmislil za to potreben material. Če bi ostal »Slovenec« samo na polju objektivnega poročevalca, bi mu šela javnost njegov nastop celo v dobro. Toda »Slovenec« se ni mogel premagati in mesto kot objektivni poročevalec je nastopil kot navaden klerikalen strastnež.

Navada »Slovenskega Naroda« je, da so vsa krivi klerikalci, Navada »Slovenca« pa je, da so vsa krivi liberalci, oziroma v zadnjem času dr. Žerjav. In tako se je spozabil »Slovenec« do gorostasne trditve, da je bil spopad pred pošto čisto preiščljen in aranžiran samo zato, da se prestraši ljubljanske meščane in se jih prepriča, da je demokratska stranka vsled svojega energičnega nastopa proti komunistom rešiteljica države. Čudimo se samo še, da ni poročal »Slovenec« še to, da se je dal Zadravec namenoma ubiti in da so komunisti bili pred pošto po navodilu demokratov. Tako bi bila smešnost kronana.

Vsa stvar pa ni le smešna, temveč tudi škodljiva in sramotna, zato rečemo: Nehajte s pretiravanji, nehaite z izkoriščevanjem krvi nesrečnih žrtev.

Tudi v našem lastnem interesu! »Slovenski Narod« je s svojim smešnim pretiravanjem pomagal ravno komunistom, ki morejo zdaj pokazati, kako se o njih laže. In »Slovenec« je s svojim neresnim pretiravanjem samo utrdil v SDS stališče dr. Žerjava.

Soboten dogodek je jasen, da ne more biti bolj. Pravi njegovi krivci so tisti, ki razvnamajo strasti in ki dajejo potuho onim, ki z nasiljem posegajo v politično borbo. To pa sta zakrivila »Slovenski Narod« in »Slovenec«. Zato naj oba lepo molčita in naj napreje preneha s špekulacijami na ljudsko strast!

Propagiranje osvete se mora v našem časopisju nehati, prav tako pa se mora nehati tisto pavšalno sumničenje. Kakor piše »Slovenec« včasih o Orjunaših, je škandal, zlasti še, ker je »Slovenec« sam priznal, da je med njimi polno idealnih ljudi.

Konec pa mora biti tudi tisti nekritičnosti, ki je prevladala v zadnjem času v našem časopisju. Po »Slovencu« so vsakega incidenta, vsakega dogodka Orjunaši že naprej krivi, po demokratskih listih pa so že naprej v vsakem oziru nedolžni. Ampak na svetu še ni bilo organizacije iz samih angelov in ni bilo še tako zločinske tolpe, da bi v njej sedeli sami hudiči. Zato ne pretiravajte in bodite objektivni!

Končno je resnica vendarle več ko pa strankarski interesi in na račun ljudske krvi ne bo nihče koval političnega kapitala! To je javnost po sobotnem dogodku jasno povedala, zakaj hujškarji je javnost sita in zato tudi pretiravali.

Nič drugega ko navadna hujškarija so namreč pretiravanja, kakršna smo doživeli po soboti in zato nehaite z njimi, dovolj jih je bilo!

Kralj v Beogradu.

Kralj je prišel opoldne. — Pašić poda danes ostavko.

Beograd, 16. julija. Politična situacija v Beogradu je oživela s prihodom kralja. Danes točno ob 11. uri popoldne se je pripeljal kralj s spremstvom v Beograd v dvornem vlaku. Kralj je izstopil na topčiderskem kolodvoru. Na kolodvoru je pričakovalo kralja več novinarjev, med njimi tudi Vaš dopisnik, minister notranjih del Srskij in prometni minister Popović. Ministrom, ki so pozdravili kralja na kolodvoru, je kralj izjavil, da se počuti bolje s svojim zdravjem. Kralj se je nato odpeljal v spremstvu prvega adjutanta generala Hadžića po topčiderski cesti v dvor. Za njim so se odpeljali tudi ministri in drugi. Ostalo spremstvo je izstopilo na beograjskem kolodvoru.

Pred rešitvijo krize.

Kralj se vrne najbrž še danes v Beograd. — Kronski svet. — Po rešitvi krize se vrne kralj na Bled.

Beograd, 16. julija. Neki član vlade je izjavil vašemu dopisniku, da bo kralj prišel v Beograd še danes. Takoj po prihodu kralja bo sprejet v avdijenco predsednik narodne skupščine gosp. Ljuba Jovanović, nato pa ministrski predsednik g. Pašić. Pozneje bo najbrž na dvoru kronski svet. Minister je dalje izjavil vašemu dopisniku, da bo konzultacija, seja, ostavka vlade in razvoj situacije trajalo le malo časa. Kralj se bo po končanih konzultacijah odpeljal na Bled.

Beograd, 16. julija. Politična situacija v Beogradu je sedaj popolnoma mirna v znamenju pričakovanja razvoja krize, ki bo nastopil z ozdravljenjem kralja. Veliko senzacijo vzbujajo v Beogradu malo verjetne vesti iz inozemstva, kakor n. pr. uboj Radića v Moskvi itd. Pri nacionalnem in opozicijskem bloku ne vzbujajo ta vprašanja nobenega zanimanja.

Beograd, 16. julija. Po prihodu Njegovega Veličanstva kralja je bila sklicana konferenca vlade. Pred konferenco so zborovali samostojni demokraci pri Pribečeviću in radikali v klubu. Na konferenci je vse pripravljeno za daljno akcijo pri kroni. Pričakuje se, da bo kralj še popoldne pozval v avdijenco predsednika narodne skupščine g. Ljuba Jovanovića in ministrskega predsednika g. Pašića. Slednja sta že za avdijenco pripravljena. Radikali izjavljajo, da bo g. Pašić podal danes ostavko vlade. Zvečer se mora vršiti plenarna seja ministrskega sveta v dvoru.

Beograd, 16. julija. Včeraj ministrski predsednik Pašić ni do večera nič konferiral z ministri. Želja vlade je, da se sedanja situacija popolnoma umiri in da prestane razburjenje duhov, tako da bo kralj po svojem prihodu v Beograd našel popolnoma mirno situacijo. Na ta način bi se lažje dalo dobiti volilni mandat.

Posvetovanja ministrskega predsednika.

Beograd, 16. julija. Gosp. Pašić je včeraj dolgo konferiral z g. Mate Drinkovićem o politični situaciji. Gosp. Drinković je obvestil g. Pašića o režimu na Hrvatskem in o stanju in razpoloženju naroda.

Beograd, 16. julija. Ministrski predsednik g. Pašić je sinoči dolgo konferiral z vojnim ministrom generalom Pešićem ter nato odšel na izprehod v Topčider.

Krvava borba z razbojniki v Kosovki Mitrovici.

Beograd, 16. julija. V Beograd je dospela vest iz Kosovske Mitrovice, da je tam dne 14. t. m. prišlo do spopada med razbojniki ter vojaškimi in žandarmerijskimi zasledovalnimi oddelki. Pred nekoliko dnevi je znani voditelj roparjev Azem-beg prišel v selo Galico z roparji, da proslavi bajram. O tem je bil obveščen kosovski veliki župan Janko Spasojević, ki je s komandantom artiljerijskega polka polkovnikom Stojanovićem in s komandantom pešadijskega polka podpolkovnikom Velićem z več četami in eno baterijo obkobil Galico. Azem-bega so pozvali naj se preda, ali ta je pričakal delegate z ognjem. Razvila se je krvava borba, ki je

trajala vse do popoldne 15. t. m. Azem-beg je poskušal nekočkrat prodreti s svojimi četami, pa ni imel uspeha. Sedaj pa je izobesil belo zastavo in ko so naši otvorili ogenj, je skočil iz kule obnemem z eno četo in skušal prodreti skozi naše vrste. Toda naša vojska je pobila vse ki so prišli iz kule in menijo, da je pri tej priliki padel celo sam Azem-beg. Vendar ta vest še ni potrjena. Naši imajo 17 mrtvih in 15 težko ranjenih, po večini žandarmerov in vojakov. Roparji pa imajo 150 mrtvih in mnogo ranjenih. Po prvih poročilih imajo roparji 300 mrtvih. Danes se bo vršil pregled mrtvih, da se ugotovi, ali je Azem-beg med njimi.

Pogajanja z Avstrijo.

Beograd, 16. julija. Na konferenci, ki sta jo imela naš zunanji minister dr. Ninčić in avstrijski kancelar dr. Seipel na Dunaju, je bilo sklenjeno, da prično 1. septembra pogajanja med našo in avstrijsko vlado za rešitev obmejnih in gospodarskih vprašanj. Pogajanja se bodo vršila v Beogradu.

Beograd, 16. julija. Ker je trgovinska pogodba z Italijo sklenjena, bo sedaj naša vlada pričela s pripravami za sklenitev trgovinske pogodbe z Avstrijo. V zvezi s tem je tudi odhod g. Ninčića na Dunaj. Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Avstrijo bo vodila ista delegacija, ki je vodila trgovinska pogajanja z Italijo. Delegati bodo tekom prihodnjih dni odpotovali v Zagreb in v Ljubljano, da se posvetujejo s tamkajšnjimi gospodarskimi krogi o njihovih željah glede trgovinske pogodbe z Avstrijo. Trgovinska pogajanja z Avstrijo se bodo vršila v Simmeringu.

RAZPRAVA O KONZULARNI KONVENCIJI.

Beograd, 16. julija. Včeraj se je pričela razprava o konzularnih konvencijah z Italijo. Razprava se danes nadaljuje.

Sporazum glede Zadra

Beograd, 16. julija. Ministrstvo zunanjih poslov je dobilo poročilo, da je naša in italijanska komisija, ki je v Zadru reševala probleme, ki so nastali z odcepitvijo Zadra od našega ozemlja, dovršila svoje delo in da je bil v glavnem dosežen sporazum v vseh spornih vprašanjih, zlasti glede vprašanja pokrajinskega kreditnega zavoda. Komisija bo nadaljevala delo v Splitu.

PRIPRAVE OPOZICIJE.

Beograd, 16. julija. Opozicija je razburjena radi prihoda kralja. Jutri pričakujejo prihod predstavnikov opozicije iz Ljubljane, Zagreba in Sarajeva. Takoj se bo vršila seja opozicije in konzultacije v dvoru. V narodni skupščini je danes radi tega zelo živahno.

ODOBRITEV ARETACIJE BEOGRAJSKIH KOMUNISTOV.

Beograd, 16. julija. Prvoinstančno sodišče v Beogradu je odobrilo odredbo beograjske mestne uprave, da se zapreta znana komunistična Kosta Novaković in Nikola Stefanović, faktor tiskarne A. S. a. d., ki je tiskala brošuro »Makedonija Makedoncem«.

Londonska konferenca.

PRED OTVORITVIJO LONDONSKE KONFERENCE.

Pogoj za posojilo Nemčiji.

London, 15. julija. Mednarodna konferenca bo jutri otvorjena s kratkim pozdravnim govorom Mac Donalda. Nato bo po vsej verjetnosti izvoljen pododbor, da se določi točen dnevni red. Izvoljen bo tudi finančni odbor, ki bo proučil vprašanje posojila Nemčiji in pa poročilo o Dawesovem načrtu. Mac Donald in ameriški poslanik sta po daljšem posvetovanju o pogojih posojila Nemčiji po informaciji Daily Telegrapha določila sledeče pogoje: 1. Točna izvršitev Dawesovega načrta. 2. Nemčija mora svojo dobro voljo dokazati. 3. Brezpogojna prioriteta obrestim posojila pred vsemi ostalimi obvezami Nemčije. 4. Plačevanja obresti se ne sme pod nobenim pogojem prekiniti. 5. Nepristransko sodišče bo ugotovilo vse morebitne pregreške Nemčije. 6. Sankcije se smejo izvesti samo s privoljenjem vseh sil in zastopnika posojilodajalcev.

London, 16. julija. Londonska konferenca je bila danes otvorjena. Včeraj sta priselila v London francoski ministrski predsednik Herriot in

belgijski ministrski predsednik Theunis s številnim spremstvom. Na kolodvoru Victoria ju je pričakoval ministrski predsednik Mac Donald v spremstvu visokih diplomatskih funkcionarjev. Pri prihodu je izjavil francoski ministrski predsednik Herriot novinarjem: »Moj pozdrav angleškemu narodu je dokaz mojega prijateljstva in spoštovanja. Prišel sem na konferenco z največjimi nadami in želim, da se ne vrnem praznih rok.«

AMERIKA KOT OPAZOVALEC NA LONDONSKI KONFERENCI.

Pariz, 16. julija. Državni podtajnik Hughes je odpotoval v soboto v Evropo. Pred svojim odhodom je izjavil časnika, da nima njegovo potovanje službenega značaja. V Londonu ostane do 28. julija. Londonske konference se ne bo osebno udeležil. Pač pa bo v ozkih stikih z ameriškim poslanikom, ki bo prisostvoval konferenci kot opazovalec. Iz Londona odide Hughes v Pariz.

Dr. Ninčić o priznanju sovjetske Rusije

Dunaj, 16. julija. Ob priliki sprejema v jugoslovenskem poslanstvu je imel dr. Ninčić daljši govor, v katerem je tudi omenil razmerje Jugoslavije do Rusije. Dejal je, da je osebno za priznanje Rusije de iure. Res je dalje, da je večina Jugoslovenov za priznanje Rusije, toda na drugi strani je enako res, da se mnogi boje, da bi potem narasla komunistična agitacija. Glavno je, da se v tem vprašanju ne izvrši nobeno

prenagljenje. Ugoden trenutek za priznanje Rusije bo prišel sam od sebe. Dr. Ninčić se je zavaroval proti temu, kakor da bi se Jugoslavija mešala v ruske zadeve. Jugoslavija ni nikoli pripoznala Wrangla, temveč je samo podpirala revne ruske begunce. Na neko vprašanje je odgovoril dr. Ninčić, da nima ničesar proti temu, če ostane Radić v Moskvi, da bi bil pa takoj aretiran, če bi se povrnil v Jugoslavijo.

Seja demokratskega kluba.

Beograd, 16. julija. Včeraj je bil zbran demokratski klub in je ob tej priliki diskutiral o agitacijah med narodom. Na mnogih mestih izjavljajo, da naj se zopet vzpostavi stara samostojna radikalna stranka, ki tvori danes sestavni del demokratov. Gosp. Davidović je v klubu izjavil, da bo pozval, ako ne pride kralj v Beograd, šefe grup na sejo in da ni nikakih izgledov, da bi g. Pašić dobil volilno vladno.

SKORAJŠNJI ODHOD KRALJA V ITALIJO.

Zagreb, 16. julija. Današnje »Novosti« poročajo, da se v dobro informiranih beograjskih krogih govori, da so s sklenitvijo jugoslovensko-italijanskega dogovora premagane zadnje ovire za poset našega kralja v Italijo. Ta poset je bil že dogovorjen o priliki rimskega dogovora. Po zahtevi nekaterih bi se imel ta poset izvršiti v najbližjih dneh.

RAZMEJITEV Z ITALIJO BO SKORAJ REŠENA.

Beograd, 16. julija. Ker so bila trgovinska pogajanja med Italijo in Jugoslavijo ugodno zaključena, se govori, da bo v kratkem rešeno vprašanje jugoslovensko-italijanskih mej. Italijani so to vprašanje zavlačevali vsled tega, da so mogli z mejnimi popustitvami doseči ugodnosti pri trgovinski pogodbi. Sedaj je ta vzrok odpadel in zato se bo razmejitev v kratkem izvršila.

IZPLAČEVANJE INVALIDNINE.

Beograd, 16. julija. Finančni minister g. Stojadinović je včeraj ukazal vsem finančnim upravam, naj prične z izplačevanjem invalidnine. Za prvi čas je odredeno, da se izplača 2 milijona dinarjev.

PREPOVEDANO KOMUNISTIČNO ZBOROVANJE V BEOGRADU.

Beograd, 16. julija. Včeraj ob 7. uri zvečer bi se moralo vršiti v Beogradu protestno zborovanje nezavisne delavske stranke Jugoslavije pri »Slavinji«. Policija, ki je bila o tem še pravočasno obveščena, je zborovanje prepovedala.

Položaj Cankova se maže.

Beograd, 16. julija. Položaj v Bolgariji postaja vsak dan bolj zamočan. Vlada g. Cankova dobiva v parlamentarnih krogih vedno več nasprotikov. Kralj Boris je pomagal Cankovu, da se je vzdržal na vladi; uvedel je akcijo, da se stvori koncentracijska vlada. Toda sedaj, ko se majejo Cankova tla, je že prekasno. Radi tega se bo v prihodnjih dneh vršil v Sofiji kronski svet, ki bo rešil to vprašanje. Toda zelo malo verjetno je, da se bo mogli stvoriti koncentracijska vlada.

DR. SMODLAKE V BEOGRADU.

Beograd, 16. julija. V Beograd je priselil iz Zagreba dr. Smodlake, naš poslanik v Vatikanu, in se je dalje časa razgovarjal z g. Davidovićem. Sinoči pa je dolgo konferiral s predsednikom narodne skupščine g. Ljuba Jovanovićem. Prihod dr. Smodlake je imel političen značaj, a g. Ljuba Jovanović izjavlja, da je bil sestanek le prijateljski in informativen.

VRENJE V ALBANIJU.

Beograd, 16. julija. Sprememba režima je zelo pozitivna akcija kosovskega komiteta. Bajram Cur in Aluned beg Priština delujeta sedaj brez vseh ovir proti Jugoslaviji. Po najnovešem sporazumu s Todorom Aleksandrovim bodo vsi v najkrajšem času podvzeli veliko akcijo proti naši državi. Ta akcija bi imela biti letos posebno krvava.

Borzna poročila.

Trst, 16. julija. (Današnja predborza.) Beograd 27.45—27.50, London 141—161, New York 23.20—23.30, Pariz 119—122, Dunaj 330, Curih 422.5—425.
London, 16. julija. (Današnja predborza.) Beograd 370, Trst 101.25, New York 436, Pariz 84.90, Praga 174.75, Amsterdam 310.000, Curih 23.95.
Beograd, 16. julija. Dunaj 0.119, Go 0.1166, New York 84.25—84.70, Pariz 440, London 870—870.5, Milan 363.5—363.75, Praga 249.60—251, Curih 15.35—15.40, Amsterdam 32.10, Bruselj 368.
Curih, 16. julija. Beograd 645, Pariz 28.20, London 23.95, New York 549, Praga 16.25, Dunaj 72.25, Trst 28.60.

